

Certificering in plantaardige productie ... een systeem voor markttoegang

Wat is 'certificering'?

Certificering is een evaluatieprocedure die nagaat of de voorschriften van een bepaald lastenboek correct worden toegepast. De evaluatie kan gebeuren door een onafhankelijke certificeringsinstelling (OCI), die een certificaat aflevert dat gedurende een bepaalde periode geldig is. In de landbouwsector is de certificering van een landbouwbedrijf te vergelijken met een technische controle. Het certificaat waarborgt en erkent de kwaliteit van het geleverde werk en producten.

Voor het FAVV is certificering niet verplicht, maar het wordt ten stelligste aanbevolen. Het FAVV verplicht de producenten echter een autocontrole uit te voeren, d.w.z. dat ze zelf moeten nagaan of ze volgens de voedselveiligheids- en traceerbaarheidsvoorschriften (die in een sectorgids beschreven zijn) werken. Het FAVV spoort aan tot certificering, want elke landbouwer met een certificaat voor al zijn activiteiten geniet een aanzienlijke korting op zijn jaarlijkse bijdrage aan het FAVV (€ 50 in plaats van € 200) en krijgt in de toekomst minder onaangekondigde inspecties van het FAVV.

Naast de certificering voor het FAVV, kunnen afnemers een bijkomende certificering voor private lastenboeken met specifieke voorschriften opleggen. Er bestaan verschillende lastenboeken in de landbouwsector: voor 'bio'-productie, voor de productie van melk (Integrale Kwaliteitszorg Melk), gevogelte (Belplume), varkensvlees (Certus...), rundvlees (Codiplan^{Plus}, BBQS...) enz. Wat plantaardige productie betreft, kunnen we de Vegaplan Standaard of de

GLOBALG.A.P. Standaard vermelden. Al deze certificeringen kunnen vaak door eenzelfde auditor worden uitgevoerd. Zij bieden de nodige garanties voor een volgende schakel in de voedselketen wat betreft de kwaliteit van de aangeleverde grondstoffen. Deze worden dus gebruikt voor de productie van voedingsmiddelen, die op hun beurt moeten worden gecertificeerd voor ze aan een daaropvolgende schakel mogen worden verkocht. Dit systeem wordt dus in elke schakel van de hele voedselketen toegepast, tot aan de consument.

Markttoegang in de plantaardige productie

Eind jaren 90 hebben de partners van de plantaardige keten (landbouworganisaties, handelaars en verwerkers) zich verenigd in het Overlegplatform voor de Verwerking van, en handel in Plantaardige Grondstoffen en producten (het OVPG) om een markttoegangssysteem op te stellen voor de plantaardige productie, teneinde de

productkwaliteit te optimaliseren en vertrouwen te waarborgen op de nationale en internationale markt. Uit dit interprofessionele overleg ontstond de IKKB Standaard (Integraal Keten Kwaliteit Beheer). Samen legden landbouworganisaties en afnemers de voornaamste aspecten vast inzake voedselveiligheid, traceerbaarheid en kwaliteit voor de kwaliteitsborging van de geleverde producten.

Wat is 'markttoegang' volgens de sector?

Het lastenboek markttoegang bevat de basisvoorwaarden voor de teler om zijn producten te kunnen aanbieden bij de afnemer, al dan niet in het kader van een leveringscontract. Producenten die voor hun producten geen Vegaplan-certificaat (of equivalent certificaat) kunnen voorleggen zullen op basis van het kwaliteitsprogramma van hun kopers, dat voorziet in een procedure van 'leveranciersevaluatie en -selectie', aan dezelfde voorwaarden moeten voldoen maar wel op eigen kosten (bijv. bijkomende staalname en analyses).

Deze markttoegang geldt zowel voor afnemers op de Belgische markt als voor deze in de buurlanden voor zover een uitwisselbaarheidsovereenkomst tussen Vegaplan en hun nationale systemen werd afgesloten (op vandaag concreet met QS voor Duitsland en met VVA en VVAK voor Nederland).

Het systeem van Vegaplan moet dus voor elke landbouwer toegankelijk zijn en moet eenvoudig, haalbaar, betaalbaar en controleerbaar zijn. Het geldt voor alle teelten. De controles zijn driejaarlijks, zodat de auditkosten aanvaardbaar blijven en de kwaliteit van de controle toch geloofwaardig is. De audits zijn combineerbaar met controles voor andere lastenboeken.

Waarom is het belangrijk voor de sector?

Belgische en internationale afnemers uit de voedingsindustrie en de distributie leggen aan hun leveranciers steeds strengere voorwaarden op om de kwaliteit en de voedselveiligheid van de door hen verwerkte en verkochte producten te borgen. Via gecertificeerde producten van op het veld tot op het bord wordt deze kwaliteit verzekerd tot bij de consument. Daar waar de voorbije jaren voedselveiligheid de basis vormde, is dit op vandaag geëvolueerd tot een borging van voedsel- en plantenveiligheid, kwaliteit en duurzaamheid. Vegaplan heeft in zijn nieuwe standaard vanaf 1 juni 2014 als eerste in Europa al deze thema's afgedekt. Belangrijk is dat de standaard tot stand gekomen is en beheerd wordt op basis van overleg tussen producenten (via het AGROFRONT) en afnemers (via het OVPG). De erkenning door de federale (FAVV m.b.t. voedsel- en plantenveiligheid en traceerbaarheid) en gewestelijke overheid (wat betreft geïntegreerde gewasbescherming - IPM) is een bijkomend voordeel voor de producenten en komt de geloofwaardigheid van de Vegaplan Standaard ten goede.

90 % van de bedrijven met certificaat tegen 2018

De leden van het OVPG staan volledig achter de certificering en streven naar de certificering van 90% van de bedrijven tegen 2018.

Binnen Ovocom (het overlegplatform van de diervoederkolom en beheerder van de kwaliteitsstandaard "GMP Dierenvoeders") heeft Synagra (graanhandel) zich geëngageerd om de Vegaplan Standaard te ondersteunen. Tegen 2018 moet 90% van het opgehaalde graanvolume gecertificeerd

zijn. Naar certificatie van de volledige keten toe, wordt aldus voor een zo nauw mogelijke aansluiting gezorgd met het kwaliteitssysteem GMP en zal de certificatie van 90% van het volume een onvermijdelijke eis tot markttoegang worden. De suikerfabrikanten in overleg met de plantersorganisatie hebben eveneens beslist om in hun contracten een Vegaplan-certificaat te eisen voor de levering van bieten.

Belgapom heeft zich ertoe geëngageerd om naast de contractuele verplichting voor teeltcontracten ook het luik 'vrije markt' via de handel in te dekken met de Vegaplan Standaard.

De door Vegaplan ontwikkelde databank is een doeltreffend instrument waarmee de afnemers de certificatiestatus van hun leveranciers kunnen controleren.

Een internationale erkenning voor de sector

De volgende stap die Vegaplan een 'unique selling proposition' moet opleveren is de erkenning op internationaal vlak, zodat ook de binnen- en buitenlandse grootwinkelketens met deze standaard onvoorwaardelijke markttoegang verlenen tot hun winkelpunten. Dit is vooral voor de versmarkt van belang, maar ook afnemers van verwerkte voedingswaren leggen steeds meer deze voorwaarde op. Een samenwerking met GFSI of GLOBALG.A.P. kan de ganse Belgische plantaardige sector aan de Europese top brengen.

Redactie : Gisèle FICHEFET – Senior adviseur van Vegaplan

De Vegaplan Standaard is van kracht sinds 1 juni 2014 en is de opvolger van de IKKB Standaard. Deze omvat zowel :

- de vereisten van het FAVV inzake voedselveiligheid, traceerbaarheid en meldingsplicht
- de voorschriften van de afnemers inzake de kwaliteitsborging van de afgenomen producten,
- de regionale vereisten in verband met geïntegreerde gewasbescherming (IPM),
- aangevuld met de voorschriften voor duurzame ontwikkeling.

Verdere inlichtingen over checklists en certificeringsinstellingen zijn beschikbaar op onze website www.vegaplan.be. Wij nodigen u ook uit om de video over dit thema te bekijken.

Leden van het OVPG: Belgapom, Synagra, Cefi Belgium, Subel (RT – ISCAL Sugar), Vegebe, BEMEFA, Fresh Trade Belgium, VBT

Leden van AGROFRONT: ABS, Boerenbond, FWA, CBB